

TÁJÉKOZTATÁS

DEVECSER VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁRÓL

Devecser Város Önkormányzata a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A fentiek alapján az alábbi tájékoztatást adom Devecser város környezeti állapotáról.

Levegő állapota

A környezetszennyezés korunk egyik legnagyobb problémája, melynek megoldása igencsak sürgető. Egészségünkre nézve az egyik legtöbb kárt okozó tényező a légszennyezés. Levegőszennyező minden olyan anyag, amely olyan mértékben jut a levegőbe, hogy az ember egészségét és környezetét károsítja, vagy anyagi kárt okoz. Devecser területén a levegő fő szennyező forrása – amely leginkább a fűtési időszakban jelentkezik – a fosszilis tüzelésből adódik. Devecser város területén a környezeti levegő szálló por (PM10) terheltségi szintjének mérésére legutoljára 2019. február 23. és március 8. közötti, valamint 2019. augusztus 10. és augusztus 23. közötti időszakban került sor. A mintavevő berendezés a Szent Antal templom és a Gárdonyi Géza Általános Iskola épülete között került telepítésre. A PM10 koncentráció értéke egy alkalommal, 2019. február 26-án meghaladta az egészségügyi határértéket.

A megfelelő módon és gyakorisággal karbantartott tüzelőberendezések, füstgáz elvezető rendszerek és a megfelelő tüzelőanyag használata biztosíthatják a téli fűtési szezonban a légszennyező anyagok alacsonyabb szintű kibocsátását. Sajnálatos módon az utóbbi időben egyre többször tapasztalható a tüzelőberendezésekben a nem megfelelő tüzelőanyag használata (kommunális és egyéb, főleg műanyag és gumi hulladék). A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Lr.) értelmében levegőtisztaság-védelmi ügyekben elsőfokú hatósági jogkört 2013. január 1-től a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Devecseri Járási Hivatala gyakorolja a következő esetekben:

- a) a legfeljebb 500 kW_{th} névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával,
- b) a legfeljebb 140 kW_{th} névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával,
- c) az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával,
- d) a nem gazdálkodó szervezet által végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és
- e) a nem gazdálkodó szervezet által működtetett diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyekben.

Az Lr. 27. §-a alapján a hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási

berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad. Az összegyűjtött avar és kerti hulladékot elsősorban komposztálással szükséges hasznosítani, amely a későbbiekben kiváló szerves anyag utánpótlást jelent a kertekben, és a környezetet sem terheli. 2021. január 1. napjától Devecser városban tilos az avar és kerti hulladék égetése.

Az Lr. 27. § (3) bekezdése szerint lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.

Vizek védelme

A felszín alatti víz állapotának érzékenysége, minőségének védelme szempontjából osztályozni kell a területeket a víz után pótlódása, földtani közeg vízelvezető-képessége és a megkülönböztetett védelem alatt álló területek figyelembevétele alapján. Egy adott terület a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából lehet fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület. Devecser a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján fokozottan érzékeny terület. A felszín alatti vizeket veszélyeztető források az illegális hulladéklerakás, a lakossági meglévő és nem vízzáró szennyvízgyűjtő aknák, illegális szikkasztások, az állattartó telepek és háztáji állattartás csurgalékvizeti, a hígrágya nem megfelelő kezelése, a trágya nem megfelelő tárolása. A felszíni szennyezésre érzékeny területeken a talajra/talajba jutó szennyezések gyorsan elérhetik a talaj- és mélységi vizeket, ezért ezeken a területeken minden terhelés, szennyezés veszélyeztető, így a szennyező források felszámolása, a szennyezések megelőzése szükséges.

A Kolontár és Devecser között a vasúti töltés mellett található Szent Mária kút forrásvizéből a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Decentruma mintát vett és megvizsgálta a vízminőségét. A vizsgálati eredmények alapján a Mária-forrás vize kifogásolható volt, a forrásvíz ivóvízként történő felhasználásra alkalmatlan. A méréseket országos szinten megszüntették, amelynek indokolása az volt, hogy a forrásvizek minősége nem állandó. Befolyásolja a források minőségét az esőzés, a környezetében zajló mezőgazdasági munkák.

A város vezetékes ivóvízzel való ellátottsága 100%-os. Devecser város ivóvíz ellátását a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. szolgáltatja jelenleg. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját, hatósági ivóvízvizsgálatokat a Bakonykarszt Zrt. Központi Laboratóriuma rendszeresen végzi. Az elmúlt évben a vezetékes ivóvíz minőségével összefüggésbe hozható megbetegedés, egészségkárosodás nem fordult elő.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 83. § (5) bekezdése alapján a közműpótló berendezéssel (egyedi szennyvíztározóval) rendelkező ingatlanok tulajdonosainak 2013. július 1. napjáig kötelezően rá kellett kötniük a rendelkezésükre álló közcsatornára. A bekötési arány növekvő tendenciát mutat. A közműpótló berendezéssel rendelkező ingatlanok esetében talajterhelési díjat kell fizetni, melynek mértéke 3.600,- Ft/m³. A közműpótló berendezéssel rendelkező ingatlan tulajdonosa, vagy kezelője vagy egyéb jogcímen használója köteles az ingatlanán keletkező, közüzemi csatornahálózatba nem vezetett háztartási szennyvizet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendeletben meghatározott módon gyűjteni, továbbá az annak begyűjtésére feljogosított közszolgáltatónak átadni. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó kötelező közszolgáltatást és igénybevitelét Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról szóló 2/2015. (I.29.) önkormányzati rendelete

szabályozza. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyre történő elhelyezését végző kötelezett közszolgáltató Devecser város közigazgatási területén a Talajerőgazdálkodási Kft. (8500 Pápa, László Miklós u. 1.) végzi 2015. január 1. napjától 2025. január 1. napjáig. A szennyvíz-hálózat és a szennyvíztisztító telep üzemeltetését és karbantartását a Bakonykarszt Zrt. végzi jelenleg.

Hosszú ideig nem jelentett gondot a településen a csapadékvíz elvezetése, de a nagy mennyiségű leesett csapadék következtében a település bizonyos részein problémát jelent a belvíz és a Torna-patak melletti területeken a vízfolyás csapadék következtében jelentősen megnőtt vízhozama. A vörösiszap mentesítési munkái miatt a gát korábbi magassága csökkent. Ezt folyamatosan jeleztük a hatóságoknak és a katasztrófavédelemnek. Ennek köszönhetően a gát magasítása megtörtént. A település nagy erőfeszítéseket tett a fejlesztés és a problémás területeken történő megoldás érdekében. 2014-ben befejeződött Devecser város nyílt árkos csapadékvíz elvezető rendszerének létesítése, zárt csapadékvíz elvezető hálózatának kiépítése, valamint a földmedrű, nyílt csapadékvíz elvezető árok rekonstrukciója, burkolása és kiépítése. A Torna-patak 2015. szeptemberi áradása okán az új műfüves focipálya és a megújult nagypálya mellett körgát épült, a sportlétesítmények megóvása érdekében. A Makovecz-lakópark mellett kialakításra került az övások, amely a lakópark árkaiból vezeti el a csapadékvizet.

Kiépítésre került a Devecser Meggyeserdőn található honvédségi lakásokig a városi ivóvíz- és szennyvízhálózat és a Honvédelmi Minisztérium részére felajánlásra került a lakások városi hálózatra történő rácsatlakozásának lehetősége.

Az Önkormányzat elvégeztette a Dózsa György utca teljes közterületén és a Csokonai utca 200 méteres szakaszán; a Csokonai utca Somogyi Béla és Gárdonyi Géza utca közötti 135 méter hosszú szakaszán; a Hársfa utca 30-66. szám közötti 250 méter hosszú szakaszán az elavult vízvezetékrendszer és a három területen összesen 59 db ivóvízbekötés cseréjét.

A BAKONYKARSZT Zrt. szolgáltatási területén ivóvízhálózatok hatékonyságnövelő fejlesztése címmel, KEHOP-2.1.11-21-2022-00019 azonosítószámmal elnyert pályázati támogatás keretében, 8 176 357 Ft önkormányzati önerő biztosításával felújításra kerül a Vásárhelyi utcában az elavult vízvezetékrendszer. A munkálatok 2023 októberében megkezdődtek.

A Dózsa György utca páratlan oldalán és a Somogyi Béla utca páros oldalán a nyílt és zárt csapadékvíz-elvezető árok felújítására került. A Dózsa György utca páros oldalán a nyílt és zárt csapadékvíz-elvezető árok felújítására a kivitelező kiválasztásra került.

Hulladékgazdálkodás

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételének rendjéről és közterületek tisztán tartásáról szóló 14/2018. (VIII.6.) önkormányzati rendelete szabályozza a közszolgáltatás igénybevételét, annak ellátását. Devecser Város Önkormányzata tagja a 158 települést magába foglaló Észak-Balatonai Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulásnak. Devecser város közigazgatási területén a Társulás által megkötött közszolgáltatási szerződés alapján a települési szilárd hulladék intézményesített gyűjtését és elszállítását, mint közszolgáltatási feladatokat az AVAR Ajka Kft. (a továbbiakban: közszolgáltató) látja el. Az összegyűjtött kommunális hulladékot közszolgáltató az ajkai szeméttelépére szállítja, mely átrakóállomásként funkcionál, erről a telepről a Királyszentistvánon kialakított Regionális Hulladékkezelő Központba kerül a hulladék. 2016. évben megszűnt a Devecseri Városüzemeltetési Nonprofit Kft. szállítási lehetősége a városi lakossági hulladékszállításra.

A tulajdonos lomtalanítás keretébe tartozó hulladékot a közszolgáltató által megjelölt időpontban helyezheti ki elszállítás céljára, arra a helyre, amelyet a közszolgáltató hirdetményében megjelöl. A lomtalanítás keretében a hulladékot úgy kell elhelyezni, hogy az

a jármű- és gyalogos forgalmat ne zavarja, a zöldterületeket, parkosított területeket és növényzetet ne károsítsa, továbbá ne járjon baleset, vagy károsodás veszélyének előidézésével. Fontos, hogy ezen szolgáltatás csak azok részére biztosított, akiknek a lomtalanítás megrendelésének a napján nincs lejárt határidejű tartozása a szolgáltató felé.

A városban 2022 tavaszán megszűnt a szelektív hulladékgyűjtő szigetek üzemeltetése. Az alábbi intézményeknél vannak elhelyezve szelektív gyűjtőedények, melyeket a lakosság is használhat: a Devecseri Városüzemeltetési Nonprofit Kft. (Devecser, Hunyadi u. 21.), a Devecseri Szociális Alapszolgáltatási Központ (Devecser, Miskei u. 47.) és a Devecseri Polgármesteri Hivatal (Devecser, Deák tér 1.).

Devecserben 2016 óta működik a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés, a gyűjtőedényben papírt, műanyagot és fém palackokat lehet elhelyezni. Önkormányzatunk segítségével a lakosság további szelektív kukákat igényelhet, melynek a háztartásokhoz történő kiszállításában is segítséget nyújtunk.

A hulladék lerakása a város egész területén tilos, a félreeső, elhagyatott területek esetenként mégis szemétkerakóként funkcionálnak. A szemetelés, és az illegális hulladéklerakás továbbra is jellemző. Az engedély nélkül elhelyezett hulladék arra alkalmas helyre történő elszállítása (AVAR Ajka Kft. Ajkai szeméttelpe) az ingatlan tulajdonosának kötelezettsége. A közterületek tisztán tartását az önkormányzat rendeletében meghatározott területeken a Devecseri Városüzemeltetési Nonprofit Kft. végzi.

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételének rendjéről és közterületek tisztán tartásáról szóló 14/2018. (VIII.6.) önkormányzati rendeletének 14. §-a alapján az ingatlanhasználónak a közterület tisztántartásával, a zöldterület, park ápolásával kapcsolatos feladat az ingatlan előtti (úszótelek esetén az épület körüli) járdának, járda hiányában egy méter széles területsávnak, a járda melletti zöldsáv úttestig terjedő teljes területének, legfeljebb az épület 10 méteres körzetén belüli területének a gondozása, tisztántartása, szemet- és gyommentesítése, burkolt területeken a hó eltakarítása és síkosság mentesítése, (ha az ingatlan két közúttal is érintkezése van, a fenti feladatok mindkét irányra vonatkoznak), az ingatlan melletti nyílt ároknak és műtárgyainak tisztántartása, gyommentesítése, és a két szomszédos terület, épület közötti kiépített úttal, járdával ellátott vagy anélküli közforgalmi területsáv vagy átjáró esetében a tisztántartási kötelezettség az ingatlanhasználók között fele-fele arányban oszlik meg.

Az ingatlanhasználó a közterület tisztítása során összegyűjtött települési szilárd hulladékot köteles a rendeletben meghatározott gyűjtőedényzetbe vagy más gyűjtőeszközbe elhelyezni és elszállításáról gondoskodni.

A természeti környezet állapota és védelme, biológiai és táji sokféleség megőrzése

Devecser mellett fekszik a Balaton-felvidéki Nemzeti park részét képező, természetvédelmi területként nyilvántartott Széki-erdő, amely Natura 2000 területnek minősül. A terület jelentős része erdő, láp, mocsár. Elsősorban a ritka növényekben gazdag lápértékeinek mikroklímája miatt lett védett. Az erdő ötven-száz éves gyertyános és csertölgyes nyiladékain keresztül lehet eljutni a láprétekhez. Megtalálható ezeken a tisztásokon a teljes vizes botanikai fajkészlet. Az erdő biztosítja többek között a zergebogar, havasalji aggófű, szibériai nőszirm, gyapjúsás, illatos hagyma, mocsári kígyófü, gömböstermésű madártej, szakállas orbáncfű számára szükséges környezetet. Az erdő tölgyesei között rengeteg tavasszal a gyöngyvirág. Zoológiai szempontból kevésbé ismert a terület, de a védett mocsári tarkalepke, a zanótboglárka, a havasi tűzlepke és a gerincesek közül a törékeny gyík jelenléte jelentős.

Sajnos manapság a láprétek a leggyorsabb ütemben eltűnő élőhelyek, kaszálni szükséges őket fennmaradásukhoz, lehetőleg hagyományos módon. Az erdő története összekapcsolódott az Esterházyakkal, így maradhatott fenn viszonylagos épségben, mint grófi erdő.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park része még a Somló tájvédelmi körzet, ami egyben Magyarország legkisebb borvidéke. A magányos vulkáni tanúhegy a Marcali-medencéből emelkedik ki. A védettség célja a hegy tájképi, gazdálkodási és építészeti értékeinek együttes megóvása. A fokozottan védett hegytető, a várrom és bazaltsziklák gyönyörű, impozáns látványt nyújtanak.

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról szóló 36/2007. (XII.01.) rendelete alapján helyi jelentőségű természetvédelmi terület az Esterházy kastélyhoz tartozó kastélypark (Szabadság park). A védettség indoka és célja a kastélyt övező angol stílusú park értékes természeti környezetének, növényállományának, őshonos faállományának megóvása, pótlása, fenntartása a jelen és az utókor számára. A várkert különleges fáit Esterházy Ferenc telepítette. A fák jelentős része őshonos, az eredeti telepítésekből megmaradt nagyméretű egyedek különösen értékesek, köztük juharlevelű platánok, kocsányos tölgyek, mezei juharok, fehér nyárfák, tiszafák, mocsárciprusok, kínai császárfák.

Környezetvédelmi Program

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés b) pontja alapján a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet a képviselő-testület hagy jóvá.

Devecser 2022-2027 évekre szóló Környezetvédelmi Programját a Képviselő-testület a 155/2022.(VI.28.) Kt. határozatával hagyta jóvá.

A fenti tájékoztató alapján kérem a továbbiakban is a lakosság jogkövető és környezettudatos magatartását.

D e v e c s e r, 2023. november 6.

T i s z t e l e t t e l:

Ferenzi Gábor
polgármester